

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА АКАДЕМІЯ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

**Освітньо-професійна програма Перукарське мистецтво та декоративна косметика
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

спеціальність 022 Дизайн

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	САНІТАРІЯ ТА ГІГІЕНА
Викладач	Ніколова Тамара Дмитрівна Аркуша Анна Олександрівна
Контактний телефон	0668535055 (Т.Д. Ніколова) 0964796752 (А.О. Аркуша)
Посилання	https://designkhnnra.wixsite.com/mysite/normativne-zabezpechennya-diyalnost
Консультації	Очні консультації: за попередньою домовленістю понеділок з 15.00 до 16.00 Онлайн консультації: за попередньою домовленістю Viber (0668535055) в робочі дні з 9.00 до 17.00 Онлайн консультації: за попередньою домовленістю Viber (0964796752) в робочі дні з 9.00 до 17.00

Анотація	Програму вивчення навчальної дисципліни «Санітарія та гігієна» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми Перукарське мистецтво та декоративна косметика першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 022 Дизайн спеціалізації Перукарське мистецтво та декоративна косметика галузі знань 02 Культура і мистецтво. Предметом вивчення курсу є дотримання санітарно-гігієнічних вимог при виконанні різних видів перукарських робіт. Міждисциплінарні зв'язки: <i>Забезпечуючі дисципліни:</i> - <i>Забезпечувані дисципліни:</i> всі фахові дисципліни. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Санітарія та гігієна в сфері перукарських послуг.
Заплановані результати навчання	Мета навчального курсу: засвоєння студентами теоретичних знань та практичних навичок щодо дотримання санітарних норм та правил при виконанні перукарських робіт. Завдання навчальної дисципліни: - ознайомлення студентів з основами санітарії та гігієни як науки; - ознайомлення студентів з санітарно-епідеміологічними вимогами до приміщень перукарень, салонів краси; - ознайомлення з санітарно-епідеміологічними вимогами до робочого місця фахівця салону краси; - ознайомлення студентів з розробкою гігієнічних правил, нормативів і заходів щодо попередження розповсюдження заразливих хвороб при виконанні перукарських робіт; - оволодіння студентами прийомами дезінфекції та стерилізації при виконанні різних видів перукарських робіт; - оволодіння студентами прийомами першої медичної допомоги при виникненні нестандартних ситуацій під час надання перукарських послуг; - оволодіння студентами прийомами профілактики професійних захворювань працівників салонів краси; - формування у студентів мотивації вести здоровий спосіб життя. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей): знати: мету і завдання дисципліни; будову та функції шкіри; основи мікробіології та епідеміології; захворювання, які передаються при наданні

	перукарських послуг та їх профілактика; санітарно-гігієнічний режим при наданні перукарських послуг; мету дезінфекції і стерилізації; шкідливі речовини в перукарській практиці та їх вплив на організм людини; рекомендації по захисту від шкідливих речовин при наданні перукарських послуг. вміти: організовувати робоче місце з дотриманням санітарно-гігієнічних норм згідно законодавства; аналізувати будову та функції шкіри; класифікувати мікробіологію та епідеміологію організму людини, проводити дезінфекцію та стерилізацію приладдя та обладнання при наданні перукарських послуг; завжди використовувати набуті знання на практиці. компетенцій: обізнаність про гігієнічні та санітарні норми при виконанні перукарських робіт; здатність діяти на основі етичних міркувань; толерантність до критики й самокритики; наполегливість у досягненні мети; уміння працювати у колективі; здатність слідкувати за особистою гігієною та гігієною праці на робочому місці. У процесі засвоєння дисципліни студент має набути таких соціальних навичок (soft-skills): – будувати ефективну комунікативну взаємодію із суб'єктами освітнього процесу; – дотримуватись етичних принципів комунікації та культури у професійній діяльності; – проявляти автономність і відповідальність у професійній діяльності;
Політика дисципліни	При організації освітнього процесу в Хортицькій національній академії студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про атестацію здобувачів вищої освіти; Положення про вибіркові дисципліни; Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти; Положення про критерії оцінювання знань студентів; Положення про переведення на індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання; Положення про академічну доброчесність.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	денна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Цикл професійної підготовки	
	Спеціальність 022 Дизайн Освітня програма «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»	Семестр	1
Модулів – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Аудиторні години: 34 год.	
Змістових модулів – 1		Лекції: 28 год.	Практичні, семінарські: 6 год.
Загальна кількість годин – 90			Лабораторні: 0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,3		Самостійна робота 56 год.	
		Модульний контроль	
		Вид контролю: диф. залік	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Санітарія та гігієна в сфері перукарських послуг

Тема 1. Будова та функції шкіри

Будова шкіри. Епідерміс. Дерма. Гіподерма. Кровоносні судини шкіри. Нервові закінчення шкіри. Придатки шкіри: потові залози, сальні залози, волосся, нігті. Функції шкіри.

Тема 2. Мікробіологія та епідеміологія

Класифікація та морфологія мікроорганізмів. Життєдіяльність мікроорганізмів. Інфекції та імунна система людини. Способи боротьби з інфекцією: дезінфекція, стерилізація.

Тема 3. Захворювання, які передаються при наданні перукарських послуг, їх профілактика

Гнійничкові захворювання шкіри (піодермії): стафілококові піодермії, стрептококові піодермії. Профілактика гнійничкових захворювань. Вірусні захворювання шкіри: герпес, бородавки, контагіозний моллюск. Паразитарні захворювання шкіри: короста, педикульоз. Грибкові захворювання шкіри: керамікози, дерматомікози, кандидоз. Профілактика грибкових захворювань. Себорея. Вугрова хвороба. Дерматити. Токсадерми. Кропив'янка. Екзема. Псоріаз. Алопеція. Нерубцові алопеції. Рубцові алопеції. Сифіліс. Вірусний гепатит В. ВІЛ-інфекція, СНІД.

Тема 4. Санітарно-гігієнічний режим перукарських послуг

Основні задачі гігієни та санітарії. Вимоги до приміщень перукарень та салонів краси: розміщення перукарень, устрій та приладдя перукарень та салонів, внутрішня обробка приміщення, санітарно-технічне обладнання, освітлення в перукарнях. Санітарні вимоги до перукарень: використання білизни, робочі інструменти. Правила гігієни в роботі перукарень: гігієна праці, особиста гігієна, гігієна робочого місця та послуг майстра. Виробничий контроль. Перша медична допомога при: отруєнні шкідливими речовинами, опіках; втраті свідомості, ураженні електричним струмом, травмі, кровотечі та інше.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем змістових модулів	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Санітарія та гігієна в сфері перукарських послуг						
1. Будова та функції шкіри. Будова шкіри. Епідерміс. Дерма. Гіподерма. Кровоносні судини шкіри. Нервові закінчення шкіри. Придатки шкіри: - потові залози; - сальні залози; - волосся; - нігті. Функції шкіри.	22	7	1	–	–	14
2. Мікробіологія та епідеміологія. Класифікація та морфологія мікроорганізмів. Життєдіяльність мікроорганізмів. Інфекції та імунна система людини. Способи боротьби з інфекцією: дезінфекція, стерилізація.	22	7	1	–	–	14
3. Захворювання, які передаються які передаються при наданні перукарських послуг, їх профілактика. Гнійничкові захворювання шкіри, профілактика гнійничкових захворювань. Вірусні захворювання шкіри. Паразитарні захворювання шкіри. Грибкові захворювання шкіри, профілактика грибкових захворювань. Сифіліс. Вірусний гепатит В. ВІЛ-інфекція, СНІД.	23	7	2	–	–	14

4. Санітарно-гігієнічний режим перукарських послуг. Основні задачі гігієни та санітарії. Вимоги до приміщень перукарень та салонів краси. Санітарні вимоги до перукарень. Правила гігієни в роботі перукарень. Гігієна робочого місця та послуг майстра. Виробничий контроль. Перша медична допомога при нестандартних ситуаціях.	23	7	2	–	–	14
Разом за змістовим модулем 1	90	28	6	–	–	56
Разом	90	28	6	–	–	56

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	Будова та функції шкіри.	1
2	2	Мікробіологія та епідеміологія.	1
3	3	Захворювання, які передаються при наданні перукарських послуг, їх профілактика.	2
4	4	Санітарно-гігієнічний режим перукарських послуг.	2
Разом			6

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	Будова та функції шкіри Завдання: опрацювати лекційний матеріал за темою. Підготувати інформацію про нервові закінчення шкіри, структуру волосся та нігтів. Охарактеризувати функції шкіри.	14
2	2	Мікробіологія та епідеміологія Завдання: опрацювати лекційний матеріал за темою. Підготувати інформацію про інфекції та імунну систему людини. Законспектувати способи боротьби з інфекцією: дезінфекція, стерилізація.	14
3	3	Захворювання, які передаються при наданні перукарських послуг, їх профілактика Завдання: опрацювати лекційний матеріал за темою. Підготувати інформацію про вірусні та грибові захворювання шкіри. Законспектувати інформацію про захворювання гепатит В та ВІЛ.	14
4	4	Санітарно-гігієнічний режим перукарських послуг Завдання: опрацювати лекційний матеріал за темою. Підготувати інформацію про виробничий контроль. Законспектувати інформацію про першу медичну допомогу при: отруєнні шкідливими речовинами, опіках; втраті свідомості, ураженні електричним струмом, травмі, кровотечі.	14
Разом			56

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Санітарія та гігієна» застосовуються такі методи:

- **методи усного контролю:** індивідуальне опитування, співбесіда, диференційний залік;
- **методи письмового контролю:** письмове завдання.
- **методи самоконтролю:** самооцінка, самоаналіз.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Кількість балів	ЗМ 1			
	T1	T2	T3	T4
Лекції (28 б)	7	7	7	7
Практичні заняття (28 б)	7	7	7	7
Самостійна робота (24 б)	6	6	6	6
Диференційний залік (20 б)	20			

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За шкалою академії	За національною шкалою	
		Диференційний залік	Залік
A	90–100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	82–89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75–81 (добре)		
D	64–74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60–63 (достатньо)		
FX	35–59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1–34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

- З яких шарів складається шкіра? Охарактеризуйте їх.
- Шари епідермісу у послідовності від внутрішнього до зовнішнього.
- Як відбувається оновлення епідермісу?
- Яким чином відбувається живлення епідермісу?
- Які чинники забезпечують захист шкіри від ультрафіолетового опромінення?
- Придатки шкіри.
- Дайте характеристику сальним та потовим залозам. Розкажіть про їх загальні відмінності.
- Розкажіть про будову нігтя. Що сприяє його росту?
- Загальні типи волосся.
- Розкажіть про будову шкіри.
- Як відбувається процес росту волосся?
- Хімічна будова волосся.
- Чим відрізняється кератин епідермісу від кератину волосся?
- Типи структурних зв'язків волосся.
- Стадії росту волосся.
- Чим забезпечується колір волосся?
- Фактори, що впливають на стан волосся.
- Функції шкіри.
- З яких частин складаються полярні ліпіди?
- Дайте визначення мікробіології.
- Надайте приклади представників еукаріот та прокаріот, назвіть їх відмінні ознаки.
- Які ознаки покладені в основі класифікації мікроорганізмів?
- Які форми бактеріальних клітин ви знаєте?
- Чим відрізняються віруси від еукаріот та прокаріот? Які особливості будови вірусів?
- На яких принципах основана класифікація грибів.
- Охарактеризуйте дві протилежні хімічні реакції в процесі обміну речовин клітини.
- Які мікроорганізми відносяться до аутотрофам, гетеротрофам?

28. Які способи розмноження бактеріальних клітин ви знаєте?
29. Які фактори зовнішньої середовища впливають на життєдіяльність мікроорганізмів?
30. Що таке симбіоз? Наведіть приклади симбіотичних відносин.
31. Що називають інфекційним процесом? Чим він характеризується?
32. Як класифікуються інфекційні хвороби по відношенню до локалізації збудника у організмі та механізму його передачі?
33. Що таке імунітет?
34. Дезінфекція. Які види дезінфекції ви знаєте?
35. Яких заходів безпеки потрібно дотримуватися при роботі з дезінфікуючими речовинами?
36. Які сучасні речовини дезінфекції використовуються в перукарнях?
37. Дайте визначення стерилізації. Чим вона відрізняється від дезінфекції?
38. Які інструменти та обладнання в перукарні повинні підлягати стерилізації?
39. Методи стерилізації.
40. У чому полягає повітряний метод стерилізації?
41. Що необхідно пам'ятати при використанні ультрафіолетового стерилізатора?
42. Які розчини використовують при хімічній стерилізації?
43. Як здійснюють газову стерилізацію?
44. В яких місцях дозволено розміщення перукарень?
45. Дайте характеристику приміщень робочих залів перукарень.
46. Манікюрні та педикюрні кабінети.
47. Підсобні приміщення.
48. Внутрішня обробка приміщень.
49. Світло в перукарні.
50. Що дає сприятливий мікроклімат у перукарнях?
51. Як часто та з якою метою працівники перукарень повинні проходити медичний огляд?
52. Правила особистої гігієни перукаря.
53. Виробничий контроль в перукарні.
54. Перша медична допомога при хімічному опіку.
55. Що може бути причиною ураження електричним струмом?
56. Які типи травм ви знаєте?
57. Допомога при ураженні артерії.
58. Чим відрізняються стафілококові піодермії від стрептококових? Надайте характеристику.
59. Які види бородавок ви знаєте?
60. Що таке мікоз? Вкажіть фактори, які сприяють виникненню мікозів.
61. Які хвороби відносяться до паразитарних дерматозів?
62. Які види себореї ви знаєте?
63. Фактори, які призводять до виникнення вугрової хвороби.
64. Визначте різницю контактного дерматиту від алергічного.
65. Чим обумовлена поява лупи?
66. Шляхи зараження вірусом гепатиту В.
67. Дайте характеристику періодам розвитку сифілісу.
68. Шляхи зараження сифілісом.
69. Міри профілактики вірусного гепатиту В.
70. Шляхи зараження ВІЛ.
71. Заходи профілактики ВІЛ-інфекції.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 № 4005-XII (Редакція станом на 04.10.2018). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>.
2. Перукарське мистецтво: підручник у 3 кн. / за заг. ред. В. Ф. Орлова. Кн. 2 : Основи перукарської справи / Н. А. Горбатюк та ін. Київ, 2005. 576 с.

Додаткова

1. Гутиря Л. Г. Сучасна перукарська справа. Харків: Фоліо, 1997. 367 с.
2. Лубянська С.П., Борщ І.П., Філімонова А.С. Методика викладання фахових дисциплін з перукарського мистецтва: навч.-метод. посіб. Київ, 2016. 220 с.
3. Пономарчук А. Ростковые зоны и рост ногтя. *Ногтевая эстетика*. 2004. Вип. 5.

4. Сокол Е. Дезинфекция как наука. *Ногтевая эстетика*. 2004. Вип. 1.
5. Терешкович Т.А. Словарь моды: терминология, история, аксессуары. Минск, 1999. 459 с.
6. Швачко Л.С., Стешенко А.И. Моделирование причесок: иллюстрир. метод. пособие. Киев, 1990. 235 с.

Інформаційні джерела в мережі інтернет

1. Кац А.Л.. Санітарія та гігієна перукарської справи, 2010.
URL: <http://ukrdoc.com.ua/text/16910/index-1.html>.